

1 Pfennig, men den er 1,8 indtil 2 Pfennig pr. Kilo, hvilket enhver af de Herrer kan sige sig selv gør en meget stor Forskel. Det, som jeg her siger, er fuldstændig rigtigt, og vi se altsaa her en Fabrikant, der har været forsigtig med sine Oplysninger. De Herrer ville indrømme, at man kan dog ogsaa træffe paa Fabrikanten, der ere angstelige for at sige mere, end de kunne staa ved. Det, jeg her siger, kan jeg sige med positiv Sikkerhed. Den Mand har virkelig taget sig saa meget i Agt, at han i sit Andragende har angivet Udførselspræmien betydeligt under, hvad den virkelig er. I samme Nu, som der bliver slaaet til denne Fabrik, have vi Trusten over os, og saa ville vi komme til at betale ikke Eksporpriserne, men vi ville bagefter blive inddragne ligefrem under Tysklands Kartelmærked, og vi ville faa dikteret Inlandspriserne, som ere maaske en Snes Procent over Udførselspriserne.

Mine Herrer, vi maa dog ikke tage fejl af, at man hele Verden over staa i en vældig Udvikling paa disse Omraader, som jo slet ikke har naaet sit Endemaal endnu, og over for hvilken Samfundet og Staten aldeles ikke har taget eller kan tage sin endelige Stilling. Jeg har nævnt Dem nogle Tal fra Nordamerika. Om ikke i denne Mammothstil findes det samme dog i stor Maalestok rundt omkring i Europa. Udviklingen er i fuld Gang; den er slet ikke endt, og der kan ikke endnu tages Stilling til den. Vi maa se, hvor den Historie bærer hen, hvad Endemaalet bliver. Kun een Ting maa vi være klare over: en Handelspolitik, som tager Hensyn til den Industriproduktion, som er formeret i et Haandværk, i et lille, lavmæssig ordnet Haandværk, maa være en anden end den, der har Hensyn paa en Industri, som er formeret i en Fabrikindustri. Vi maa atter være klare over, at den Handelspolitik, man gerne vil gennemføre overfor en Industri, som staa formeret i det, man kan kalde den koncentrerende Bedrift — jeg tror, at dette Udtryk er heldigere end Truste og Karteller osv., som alt gaa ind derunder og ikke træffe Sømmet paa Hovedet — igen maa være noget helt andet. Men alt dette er im Fluss, er i Bevægelse. Det er kun Bevægelsesretningen, vi kunne se. Endemaalet kunne vi ikke se, men vi maa lempe os, vi maa have Syn for og være klare over, at det har Indflydelse ogsaa paa vore Forhold her. Vil man i Spørgsmaalet om Traadfabrikken møde mig med Argumenter fra Landbrugets Side, Argumenter, som jeg fuldt ud anerkender og

ikke har det mindste imod, maa jeg sige, som Sagerne staa paa dette Punkt, at de Herrer med al mulig Sandsynlighed ville kunne vente sig en Forhøjelse af deres Raavarer og ikke en Nedsættelse i det Øjeblik, denne Industri bliver vættet, bortset fra, hvad det vil afstedkomme af Arbejdsledighed og Tilbagegang i Landets produktive Kraft.

Finde de Herrer, at de Synspunkter, jeg her har nævnt for Bedømmelsen af Forslaget, af Ændringerne og af hele den Maade, paa hvilken man skal se denne Del af Toldbehandlingen, ganske og aldeles kunne kastes bort? Finde de Herrer, at det er, hvad det ærede Medlem for Saks-købing (Rørdam) kaldte et saa ejendommeligt og saa originalt Synspunkt? Ja, det er et originalt Synspunkt overfor dansk Toldlovbehandling; men det er et udmærket velkendt Synspunkt og det eneste, man finder i andre Lande, hvor man ved, hvad Handelspolitik er, og hvor man under en Toldbehandling skiller den handelspolitiske Side fra den finanspolitiske Side af Sagen.

Jeg skal tillade mig at vise Dem, hvorledes man gaar frem i vort Naboland Sverige. Naar man vil behandle Toldtariffen, og naar man, for at undgaa skønmæssige Nedsættelser eller Forhøjelser og alle Tilfældigheder, vil have Medarbejde fra Erhvervenes Side, udsender man saadanne Spørgeformularer som et, jeg f. Eks. har her, og som de Herrer godt kunne faa Lov at se, hvis det interesserer Dem. En Spørgeformular som denne er udsendt fra den svenske Toldkommission til en hel Række Erhverv i Handel og Industri, og de Spørgsmaal, den fremstiller, ere følgende:

1) Om hvilke Varer eller Erhverv har De paa Grundlag af praktisk Erfaring, praktisk Virksomhed eller ad anden Vej erhvervet Dem indgaaende Erfaring?

2) Om hvilke Varer eller Erhverv udtaler De Dem i dette Eksempel af Spørgeskemaet?

3) Har den i de senere Aar gældende Toldtarif

Formanden: Jeg tror dog, det var heldigt, om det ærede Medlem vilde afholde sig fra at komme alt for stærkt ind paa de svenske Toldforhold.

Fraenkel: Ja, men dette er i nøje Forbindelse med § 37 i Toldlovsforslaget, som sigter til en Udvidelse af den industrielle Statistik til Brug for statistisk Bu-